

1 TIA คืออะไร

Traffic Impact Assessment (TIA) หมายถึง เครื่องมือที่จัดเตรียมขึ้นเพื่อใช้ในการควบคุมและบริหารการจัดการผลกระทบด้านจราจร ซึ่งมีสาเหตุจากการเจริญเติบโตของเมืองและเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลในด้านจราจรเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนโครงการพื้นฐานและประเมินผลกระทบที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบโครงสร้างพื้นฐานในอนาคต

2 ทำไมต้องมี TIA

ปัญหาการจราจรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และเมืองหลักในภูมิภาค เป็นปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ก่อมลพิษทางอากาศ ทางเสียง และบั่นทอนคุณภาพชีวิตของประชาชน สาเหตุสำคัญของปัญหาจราจรเกิดจากการเจริญเติบโตของเมืองแบบศูนย์กลางเดียว แหล่งงานกระจุกตัวอยู่ในเขตเมืองชั้นใน ขาดระบบขนส่งสาธารณะที่มีคุณภาพและไม่ครอบคลุมพื้นที่เมืองอย่างทั่วถึง ขณะเดียวกันการพัฒนาเมืองของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และเมืองหลักในภูมิภาคมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วมีความต้องการพัฒนาที่ดินสูงมากและมีโครงการขนาดใหญ่ที่ก่อให้เกิดปริมาณผู้อยู่อาศัยหรือกิจกรรมที่ดึงดูดประชาชนมาก ส่งผลกระทบต่อระบบสาธารณสุขปศุสัตว์ โดยเฉพาะด้านคมนาคมที่อาจเกิดปัญหาได้

ปัจจุบันยังไม่มีข้อกำหนดมาตรฐานในการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจร (Traffic Impact Assessment: TIA) ให้ทันต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาที่ดินหรือการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนจำนวนมาก ส่งผลกระทบโดยตรงต่อปัญหาการจราจร ซึ่งหากไม่มีการกำหนดมาตรฐานการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจร จะทำให้การพัฒนาโครงการต่างๆ ไม่มีการประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งไม่มีการกำหนดแผนงาน โครงการ หรือมาตรการที่จะมารองรับปริมาณการเดินทาง ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาด้านการจราจรที่สาหัสมากในอนาคต รวมถึงจะส่งผลโดยตรงกับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม (คค.) ในฐานะหน่วยงานเลขานุการคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะนโยบายและแผนการจัดระบบการจราจรและกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการจัดระบบการจราจรเสนอต่อคณะรัฐมนตรี รวมทั้งกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการจราจรทางบก จึงเห็นสมควรศึกษาจัดทำมาตรฐานการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจร เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการลดผลกระทบด้านการจราจร โดยการพิจารณาตั้งแต่ขั้นตอนการขออนุมัติก่อสร้างโครงการ ระหว่างการก่อสร้าง และมาตรการหลังการก่อสร้างโครงการ ให้มีผลกระทบต่อจราจรและขนส่งที่น้อยที่สุด รวมถึงการศึกษาด้านการบริหารจัดการเพื่อนำมาตรฐานดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

3 วัตถุประสงค์และขอบเขตงาน

โครงการศึกษาจัดทำมาตรฐานการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจร (Traffic Impact Assessment: TIA) มีแผนการปฏิบัติงาน ตามขอบเขตงานทั้งหมด ซึ่งกำหนดไว้ 12 เดือน โดยมีแนวทางการดำเนินการศึกษา 4 ส่วนหลัก สรุปได้ดังนี้

งานที่ 1: งานศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลด้านการดำเนินงานผลกระทบด้านการจราจร มีแนวทางการศึกษาประกอบด้วย ทบทวน รวบรวมข้อมูล วิธีการและขั้นตอนการศึกษาผลกระทบด้านการจราจร (Traffic Impact Assessment: TIA) การใช้ค่าดัชนี ตัวแปร พารามิเตอร์ต่างๆ จากหน่วยงานต่างประเทศ เช่น ประเทศ อังกฤษ ออสเตรเลีย อเมริกา ญี่ปุ่น เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกรณีการดำเนินงานภายในประเทศไทย รวมทั้งวิเคราะห์และสรุปเพื่อให้ได้แนวคิด หลักการ ในการจัดทำมาตรฐานหรือรายงานวิเคราะห์ผลกระทบจราจรและการนำไปสู่การปฏิบัติในลักษณะที่เหมาะสมกับประเทศไทยต่อไป

งานที่ 2: งานสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ค่าดัชนี ตัวแปร พารามิเตอร์ที่จำเป็นต้องใช้กับการศึกษาผลกระทบด้านการจราจร เพื่อเสนอแนะค่าที่เหมาะสมให้ความครบถ้วน มีแนวทางการศึกษา คือ ทบทวนข้อมูลค่าดัชนี พารามิเตอร์ต่างๆ ที่มีใช้ในปัจจุบัน รวมถึงการสำรวจข้อมูลที่ต้องใช้ในการศึกษาผลกระทบด้านการจราจร เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ และนำไปสู่การกำหนดค่าพารามิเตอร์ที่จำเป็นและเหมาะสม เช่น อัตราการเกิดการเดินทาง อัตราการดึงดูดการเดินทาง ความจุของถนนประเภทต่างๆ ดัชนีระดับการให้บริการของถนน เป็นต้น รวมถึงจัดทำเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ปริมาณการเดินทางเพื่อความสะดวกในการนำไปใช้งานต่อไป

งานที่ 3: จัดทำมาตรฐานการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจร คู่มือการนำมาตรฐานไปใช้ ในการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจร รวมทั้งเสนอแนะข้อกฎหมาย ระเบียบ เพื่อเป็นแนวทางนำการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจรไปสู่การปฏิบัติ มีแนวทางการศึกษา คือ หลังจากการรวบรวม ทบทวนและศึกษาข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และสำรวจค่าตัวแปรที่จำเป็นจนได้ค่าที่เหมาะสมครบถ้วนแล้ว จะทำการกำหนดลักษณะโครงการ/กิจกรรม ที่มีผลกระทบด้านการจราจรและดำเนินการศึกษา วิเคราะห์และจัดทำรายงานผลกระทบด้านการจราจรก่อนดำเนินโครงการ โดยจะขึ้นอยู่กับปริมาณการจราจรที่เกิดขึ้น หลังจากพัฒนาโครงการ ส่วนการกำหนดระดับของการศึกษา จะแบ่งตามผลกระทบจราจรที่จะเกิดขึ้น

การจัดทำมาตรฐานการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจร ประกอบด้วย แนวทาง วิธีการ ขั้นตอน ในการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจร รวมทั้งคู่มือเพื่อให้ผู้พัฒนา/หรือผู้พิจารณาโครงการนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการศึกษาผลกระทบด้านการจราจร เช่น ขอบเขตของผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโครงการ แนวทางการลดผลกระทบอันเนื่องมาจากการพัฒนาโครงการ

การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยการเสนอแนะหน่วยงานที่รับผิดชอบ วิธีการ ขั้นตอน ในการพิจารณาอนุมัติ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจรที่เหมาะสมกับหน่วยงานในประเทศไทย รวมถึงการยก่างกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถนำแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจรที่ศึกษาไปปฏิบัติได้ รวมถึงการศึกษาถึงความพร้อมและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับภาคเอกชนผู้ประกอบการกิจการต่างๆ และประชาชน

งานที่ 4 : การจัดสัมมนาและประชาสัมพันธ์โครงการ โดยการจัดสัมมนา 3 ครั้งๆ ละไม่น้อยกว่า 100 คน การฝึกอบรมอย่างน้อย 3 ครั้งๆ ละไม่ต่ำกว่า 30 คน โครงการโดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ เช่น วีดิทัศน์แสดงผลการศึกษา มีความยาวประมาณ 4-5 นาที แผ่นพับ สื่อวิทยุ เว็บไซต์ เป็นต้น รวมถึงการเสนอแนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

รูปที่ 3-1 แสดงความเชื่อมโยงและลำดับการดำเนินงานจัดทำมาตรฐานการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจร (TIA) และระยะเวลาการดำเนินงานในส่วนต่างๆ

รูปที่ 3-1 ความเชื่อมโยงและลำดับการดำเนินงาน

4 การจัดทำมาตรฐานในการกำหนดระดับโครงการ และ กิจกรรม

การกำหนดมาตรฐานการแบ่งระดับผลกระทบโครงการ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญอย่างยิ่งต่อความเหมาะสมในการนำไปสู่การปฏิบัติและการกำหนดรูปแบบการศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้เนื่องจากเป็นก้าวแรกของประเทศไทยในการริเริ่มการศึกษาผลกระทบจราจรของโครงการ ที่ปรึกษาจึงเสนอแนะให้มุ่งเน้นการพิจารณาเฉพาะผลกระทบของจราจรทางถนนที่เกิดจากยานพาหนะที่เข้า-ออกโครงการเท่านั้นก่อน ซึ่งเป็นแนวทางที่ทุกประเทศใช้ในช่วงเริ่มแรก

รายละเอียดของการกำหนดมาตรฐานทั้งในการประเภทการใช้ที่ดิน การแบ่งระดับผลกระทบจราจร ค่ามาตรฐานของอัตราการเกิดการเดินทาง การกำหนดขนาดของโครงการตามระดับของผลกระทบ รวมทั้งกระบวนการศึกษาและอนุมัติสรุปได้ดังนี้

4.1 การกำหนดประเภทการใช้ที่ดินสำหรับการวิเคราะห์ TIA

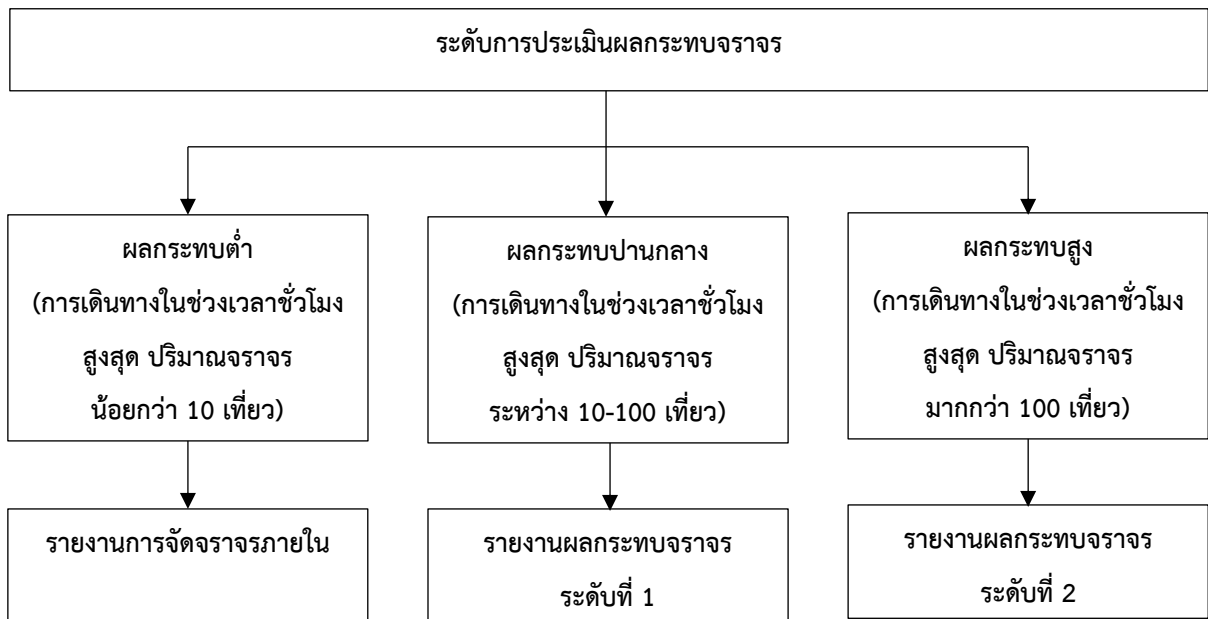
โดยส่วนใหญ่ในการศึกษาผลกระทบด้านจราจรในต่างประเทศ อาคารที่จะก่อสร้างทุกอาคารที่มีการผลิตปริมาณการเดินทางตามที่กำหนด จำเป็นต้องศึกษาผลกระทบด้านจราจร แต่ทั้งนี้สำหรับประเทศไทย ด้วยข้อกำหนดด้านบุคลากรทั้งด้านการตรวจสอบและการวิเคราะห์ผลกระทบอาจไม่เพียงพอต่อการศึกษาผลกระทบด้านจราจรทั้งหมดได้ ดังนั้นในขั้นแรกจึงควรพิจารณาศึกษาผลกระทบจราจรสำหรับอาคารที่มีอัตราการเกิดการเดินทางสูง ซึ่งมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบด้านจราจรก่อน พบว่า อาคารที่จำเป็นต้องศึกษาผลกระทบด้านจราจรมีทั้งหมด 15 ประเภทอาคาร โดยสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.1-1

ตารางที่ 4.1-1 อาคารที่เข้าข่ายจำเป็นต้องศึกษาผลกระทบด้านจราจรในระยะแรก

ประเภท	นิยามตามกฎหมายในปัจจุบัน
การจัดสรรที่ดิน	การจัดสรรที่ดินตามนิยามตาม พ.ร.บ. การจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543
อาคารชุด	อาคารชุดนิยามตาม พ.ร.บ. อาคารชุด พ.ศ. 2522
โรงแรม	โรงแรมตามนิยามของ พ.ร.บ. โรงแรม พ.ศ. 2547
ห้างค้าปลีก/ค้าส่ง	อาคารตาม พ.ร.บ. การควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ที่ประกอบกิจการค้าปลีก/ค้าส่ง
อาคารสำนักงาน	อาคารตาม พ.ร.บ. การควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
นิคมอุตสาหกรรม	นิคมอุตสาหกรรมตาม พ.ร.บ. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2550
โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล	สถานพยาบาลที่นิยามตาม พ.ร.บ. สถานพยาบาล พ.ศ. 2541
ร้านอาหาร	สถานที่จำหน่ายอาหารตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535
ตลาดสด/ตลาดนัด	ตลาดตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535
ห้างสรรพสินค้า	อาคารตาม พ.ร.บ. การควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ที่ประกอบกิจการห้างสรรพสินค้า
โรงเรียนไม่เกินระดับประถมศึกษา	สถานศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีการศึกษาไม่เกินระดับประถมศึกษา
โรงเรียนระดับมัธยม	สถานศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา
มหาวิทยาลัย	พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
หอประชุม	โรงมหรสพ ตาม พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
สนามกีฬา	อาคารชุมนุมคน ตาม พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ที่ใช้ประโยชน์ในด้านกีฬา

4.2 การแบ่งระดับผลกระทบจราจร

จากการทบทวนแนวทางในต่างประเทศ พบว่า การกำหนดระดับของการวิเคราะห์ผลกระทบจราจร (TIA) จะพิจารณาจากปริมาณจราจรที่เกิดจากการพัฒนาโครงการเป็นหลัก ทั้งนี้ผู้พัฒนาโครงการที่มีพื้นที่ใช้สอยมากกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์ที่กำหนด จะต้องจัดทำการคำนวณปริมาณการเดินทางโดยใช้อัตราการเดินทางมาตรฐาน (Trip Generation Rate) อ้างอิงตามคู่มืออัตราการเดินทาง ดังนั้นหากยึดอัตราการเกิดการเดินทางมาตรฐานก็จะสามารถกำหนดขนาดของการพัฒนาโครงการขั้นต่ำที่ต้องเข้าสู่กระบวนการ TIA ได้ ในขณะที่ต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และออสเตรเลีย นิยมแบ่งการวิเคราะห์ผลกระทบจราจรเป็น 3 ระดับ นอกจากนี้ในการศึกษาที่ผ่านมาของกรมโยธาธิการและผังเมือง ก็ได้เสนอระดับการวิเคราะห์เป็น 3 ระดับเช่นกัน ดังแสดงในรูปที่ 4.2-1

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง 2559

รูปที่ 4.2 - 1 แนวคิดในการแบ่งระดับการวิเคราะห์ผลกระทบจราจร

แนวคิดในการแบ่งระดับผลกระทบด้านจราจรของโครงการเป็น 3 ระดับ เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปบังคับใช้ และลดภาระของผู้พัฒนาโครงการในการขออนุญาตโครงการขนาดเล็กซึ่งสร้างผลกระทบจราจรไม่มากนัก และมีการขออนุญาตก่อสร้างจำนวนมาก ควรจะสามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอนเหมือนในปัจจุบัน แต่ที่ปรึกษาเสนอให้มีการเพิ่มรายงานการจัดการจราจรภายในไว้ในเอกสารขออนุญาต เพื่อให้มั่นใจว่าการจราจรภายในจะไม่ส่งผลกระทบออกมานอกพื้นที่โครงการ ในขณะที่โครงการขนาดกลางและใหญ่ควรเพิ่มการพิจารณาผลกระทบจราจรเข้ามา แต่การแยกระดับเป็นขนาดกลางและใหญ่ จะช่วยลดความยุ่งยากในการวิเคราะห์สำหรับโครงการขนาดกลาง รวมทั้งอาจพิจารณากระจายภาระในการอนุมัติผลการศึกษาในระดับนี้ให้หน่วยงานท้องถิ่นได้ด้วย ในขณะที่การศึกษาผลกระทบจราจรของโครงการขนาดใหญ่ซึ่งคาดว่าจะมีจำนวนไม่มากนักในแต่ละปี ควรผ่านการอนุมัติโดยคณะกรรมการส่วนกลางที่มีความเชี่ยวชาญสูงและผู้ศึกษาควรใช้วิธีการวิเคราะห์ที่น่าเชื่อถือ แต่อาจต้องใช้เครื่องมือที่ซับซ้อน

นอกจากการแบ่งโครงการตามปริมาณการเกิดการเดินทางแล้ว ที่ปรึกษายังมองว่าการแบ่งระดับของผลกระทบของโครงการควรพิจารณาร่วมกับลักษณะพื้นที่ตั้งของโครงการประกอบด้วย ทั้งนี้เนื่องจากความซับซ้อนของการวิเคราะห์ทำให้ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญทั้งของผู้จัดทำรายงานและคณะกรรมการที่จะพิจารณา ดังนั้นการนำไปสู่การปฏิบัติจึงควรพิจารณาทั้งสองประเด็นร่วมกันในการกำหนดระดับของ TIA โดยในการประยุกต์ใช้กับประเทศไทยอาจพิจารณาลักษณะที่ตั้งของโครงการว่าเป็นพื้นที่เมืองหรือชนบทเข้ามาประกอบด้วย ดังแสดงในตารางที่ 4.2-1 การกำหนดขอบเขตพื้นที่ศึกษาระดับของการศึกษาแนวทางดังกล่าวจะช่วยให้การนำไปสู่การปฏิบัติได้ง่ายขึ้น เช่น การบังคับใช้เฉพาะพื้นที่ในเขตเทศบาลนครหรือเทศบาลเมือง เป็นต้น อีกทั้งในพื้นที่ที่มีความหนาแน่นประชากรต่ำก็อาจไม่จำเป็นต้องทำการศึกษาในระดับที่ซับซ้อนมาก

ตารางที่ 4.2-1 การกำหนดระดับการศึกษา TIA โดยพิจารณาพื้นที่ตั้งโครงการร่วมด้วย

ปริมาณการเกิดการเดินทาง สูงสุดต่อชั่วโมง (PCU/ชั่วโมง)	ลักษณะที่ตั้ง แบ่งตามความหนาแน่นประชากร		
	มหานคร	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง หรือนอกเขตเทศบาล
ปริมาณจราจร ต่ำกว่า 50	ไม่จำเป็นต้องจัดทำรายงาน	ไม่จำเป็นต้องจัดทำรายงาน	ไม่จำเป็นต้องจัดทำรายงาน
ปริมาณจราจร 50-300	รายงานฉบับเต็ม	รายงานฉบับย่อ	-
ปริมาณจราจร มากกว่า 300	รายงานฉบับเต็ม	รายงานฉบับเต็ม	รายงานฉบับย่อ

ทั้งนี้เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น จะสามารถสรุปชัดเจนได้ภายหลังการศึกษาโครงการที่สมบูรณ์

4.3 อัตราการเกิดการเดินทางของประเทศไทย

ผลการสำรวจข้อมูลภาคสนามของการเกิดการเดินทางแสดงให้เห็นว่า อัตราการเกิดการเดินทางมีความแตกต่างกันตามประเภทการใช้ที่ดินและที่ตั้งของโครงการ ดังแสดงในตารางที่ 4.3-1 ทั้งนี้ที่ปรึกษาได้ทำการยุบรวมค่าอัตราการเกิดการเดินทางของประเภทอาคารที่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติระหว่างพื้นที่ตั้งให้เป็นค่าเดียวเพื่อความสะดวกในการประยุกต์ใช้

อย่างไรก็ตาม ตัวเลขในตารางที่ 4.3-1 ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดจำกัด ดังนั้นในอนาคตจึงควรพิจารณาปรับปรุงค่าต่อไปเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น โดยอนุญาตให้โครงการทำการสำรวจค่าจากโครงการที่มีลักษณะการใช้ที่ดินเหมือนกัน ขนาดโครงการและตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน เพื่อจะใช้เป็นค่าทางเลือกในการศึกษาแทนค่ามาตรฐานได้ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการอนุมัติด้วย

ตารางที่ 4.3 1 อัตราการเกิดการเดินทางต่อวันของประเทศไทย

ประเภทอาคาร	ทั่วประเทศ	เทศบาลเมือง	เทศบาลนคร	กทม.และปริมณฑล	หน่วย
หมู่บ้าน	3.06		-		PCU/หลัง
คอนโด	-	3.25		1.77	PCU/ห้อง
โรงแรม	-	8.26		3.19	PCU/ห้อง
ร้านอาหาร	-	0.35		0.20	PCU/พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
ตลาด	-	0.54		0.17	PCU/พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
ห้างสรรพสินค้า	0.12		-		PCU/พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
ห้างค้าปลีก	-	0.38		0.32	PCU/พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
สำนักงาน	-	0.10		0.25	PCU/พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
นิคมอุตสาหกรรม	20.02		-		PCU/พื้นที่ดิน (ไร่)
โรงเรียนประถม	-	0.04	0.15	0.22	PCU/พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
มัธยมศึกษา	-	0.14		0.06	PCU/พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
มหาวิทยาลัย	-	18.99		39.05	PCU/พื้นที่ดิน (ไร่)
โรงพยาบาล	17.14		-		PCU/เตียง
หอประชุม	0.11		-		PCU/พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)

5 การจัดทำมาตรฐานแนวทางการวิเคราะห์

ปรึกษาได้ทำการทบทวนแนวทางการวิเคราะห์ TIA ในต่างประเทศ และได้ทำการเสนอแนะโครงสร้างของรายงานการวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 5 หัวข้อด้วยกัน ครอบคลุมตั้งแต่ความสำคัญและจุดประสงค์ของการจัดทำรายงานผลกระทบด้านจราจร กฎหมายบังคับใช้ที่เกี่ยวข้อง ประเภทของโครงการที่มีความจำเป็นต้องทำการศึกษา คุณสมบัติของผู้จัดทำรายงานและผู้ออกใบอนุญาต รวมไปถึงจนถึงกระบวนการการศึกษา และตามด้วย รายการตรวจสอบหัวข้อที่เหมาะสมต่อระดับการศึกษาผลกระทบด้านจราจรต่างๆ เพื่อความสะดวกในการดำเนินการจัดทำรายงาน รายละเอียดข้อมูลที่ต้องทำการศึกษาเพื่อเพิ่มความเข้าใจต่อรายละเอียดของแต่ละหัวข้อการศึกษาที่จะต้องดำเนินการจัดทำ อีกทั้งระบุเนื้อหา และรายละเอียดของแบบภาพที่จะต้องดำเนินการจัดทำอีกด้วย ซึ่งครอบคลุมการวิเคราะห์ปริมาณการเกิดการเดินทางของโครงการ การวิเคราะห์ปริมาณจราจรในพื้นที่ศึกษา การวิเคราะห์ผลกระทบจราจรของโครงการ เนื้อหาส่วนถัดไปนั้นเป็นส่วนของการอธิบายวิธีการวิเคราะห์ในเชิงวิศวกรรมขนส่งเพื่ออำนวยความสะดวกในการวิเคราะห์และเพื่อกำหนดให้การวิเคราะห์ในแต่ละส่วนดำเนินการอย่างเป็นมาตรฐานเดียวกัน และในส่วนสุดท้ายของร่างคู่มือและแนวนโยบายการศึกษาผลกระทบด้านการจราจรและขนส่งนั้น คือข้อเสนอแนะในการลดผลกระทบ

ทั้งนี้ ที่ปรึกษาได้ดำเนินการถึงขั้นตอนการจัดทำมาตรฐานแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบด้านจราจรแล้ว และได้ดำเนินการจัดทำ และ เสนอรายละเอียดของเนื้อหาไว้ใน รายงานร่างคู่มือและแนวนโยบายการศึกษาผลกระทบด้านการจราจรและขนส่งที่นำเสนอให้ สนข. สำหรับสรุปสาระสำคัญ มีดังนี้

5.1 บทที่ 1 บทนำ

ในการจัดทำการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจร ผู้วิเคราะห์ควรมีความเข้าใจในส่วนของเนื้อหาภาพรวมของการดำเนินการจัดทำรายงานผลกระทบด้านการจราจร ในส่วนนี้จะอธิบายถึงจุดประสงค์ และกล่าวถึงความสำคัญของการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบด้านการจราจร รวมไปถึงขั้นตอนการดำเนินการขออนุมัติเพื่อดำเนินการก่อสร้างต่อไป โดยบทที่ 1 ของร่างคู่มือและแนวนโยบายการศึกษาผลกระทบด้านการจราจรและขนส่งนี้ ซึ่งมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

- 1.1 วัตถุประสงค์ของมาตรฐานการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจร
- 1.2 คำจำกัดความของการศึกษาผลกระทบด้านการจราจรและขนส่ง
- 1.3 การบังคับใช้กฎหมาย
- 1.4 ความสำคัญของการศึกษาผลกระทบด้านการจราจร
- 1.5 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการศึกษาผลกระทบด้านการจราจร
- 1.6 ประเภทของโครงการที่ต้องทำการศึกษาผลกระทบด้านการจราจรและระดับของรายงานการศึกษาผลกระทบด้านการจราจร

คุณสมบัติของผู้จัดทำรายงาน

5.2 บทที่ 2 รายการตรวจสอบหัวข้อที่เหมาะสมต่อระดับการศึกษาผลกระทบด้านจราจรต่างๆ

วิเคราะห์จะต้องวิเคราะห์ปริมาณการเดินทางที่เกิดขึ้นในปีที่เปิดใช้งานโครงการ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 2 ส่วนคือ ปริมาณการเดินทางที่เกิดขึ้นจากโครงการ และปริมาณการเดินทางที่ผ่านโครงการ เพื่อนำไปวิเคราะห์ปริมาณจราจรบนถนนต่อไป มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5.2-1 รายการตรวจสอบหัวข้อที่เหมาะสมต่อระดับการศึกษาผลกระทบด้านจราจรต่างๆ

ลำดับ	หัวข้อใน รายงานที่ ควร นำเสนอ	ชื่อหัวข้อ	ระดับผลกระทบทางด้านการจราจร		
			ไม่มีผลกระทบ (No Impact) โดยมี การจราจรน้อยกว่า 50 คันในชั่วโมง เร่งด่วน	ผลกระทบน้อย (Short Version) โดยมี การจราจรมากกว่า 50- 300 คันในชั่วโมงเร่งด่วน	ผลกระทบมาก (Full Version)มากกว่า 300 คันในชั่วโมงเร่งด่วน
1	3.1	รายละเอียดโครงการ (Project Description)	ไม่ต้องมีการจัดทำ รายงานการศึกษา ผลกระทบ ด้านจราจร	√	√
2	3.2	ข้อมูลโครงข่ายคมนาคม (Transportation Network)		√	√
3	3.2.1	สภาพการณ์ปัจจุบันของโครงข่ายถนนรอบโครงการ		√	√
4	3.2.2	สภาพการณ์อนาคตของโครงข่ายถนนรอบโครงการ ณ. ปีเปิดให้บริการ (Future Condition Opening Year)			√
5	3.2.3	สภาพการณ์อนาคตของโครงข่ายถนนรอบโครงการ (Future Condition 5 Years after open)			√
6	3.3	พื้นที่การศึกษา		√	√
7	3.3.1	ตำแหน่งทางแยก (Study Intersections) และตำแหน่งช่วงถนน (Mid-Block) ที่ต้องทำการศึกษาในกรณีที่มีผลกระทบระดับกลาง		√	√
8	3.3.2	ตำแหน่งทางแยก (Study Intersections) และตำแหน่งช่วงถนน (Mid-Block) ที่ต้องทำการศึกษาในกรณีที่มีผลกระทบระดับมาก			√
9	3.4	ข้อมูลปริมาณจราจรและรูปแบบการเดินทางอื่นๆ (Traffic Volume)			บริเวณหน้าโครงการ เท่านั้น

ลำดับ	หัวข้อใน รายงานที่ ควร นำเสนอ	ชื่อหัวข้อ	ระดับผลกระทบทางด้านจราจร		
			ไม่มีผลกระทบ (No Impact) โดยมี การจราจรน้อยกว่า 50 คันในชั่วโมง เร่งด่วน	ผลกระทบน้อย (Short Version) โดยมี การจราจรมากกว่า 50- 300 คันในชั่วโมงเร่งด่วน	ผลกระทบมาก (Full Version)มากกว่า 300 คันในชั่วโมงเร่งด่วน
10	3.5	การวิเคราะห์ปริมาณการเดินทาง		√	√
11	3.5.1	อัตราการเกิดการเดินทาง (Trip Generation)		√	√
12	3.5.2	สภาพการจราจรในปัจจุบัน (Existing Conditions)		√	√
13	3.5.3	สภาพการจราจรของพื้นที่โดยพิจารณาโครงการที่กำลังได้รับการพิจารณาผลกระทบ ด้านจราจรและโครงการที่ได้รับอนุมัติแล้วในพื้นที่ (Development Traffic Conditions)			√
14	3.5.4	การกระจายการเดินทาง (Trip Distribution)		√	√
15	3.5.5	แบบจำลองด้านจราจร			√
16	3.5.6	สภาพการณ์อนาคตของโครงข่ายถนนรอบโครงการ ณ. ปีเปิดให้บริการ (Future Condition Opening Year)			√
17	3.5.7	สภาพการณ์อนาคตของโครงข่ายถนนรอบโครงการ (Future Condition 5 Years after open)			√
18	3.6	การจัดการการจราจรภายใน (Project Internal Circulation)		√	√
19	3.6.1	การหมุนเวียนรถ			√
20	3.6.2	การจอดรถ		√	√
21	3.6.3	การจอดรับ-ส่ง		√	√
22	3.6.4	รถฉุกเฉิน		√	√
23	3.6.5	รถรับ-ส่งสินค้า		√	√

ลำดับ	หัวข้อใน รายงานที่ ควร นำเสนอ	ชื่อหัวข้อ	ระดับผลกระทบทางด้านจราจร		
			ไม่มีผลกระทบ (No Impact) โดยมี การจราจรน้อยกว่า 50 คันในชั่วโมง เร่งด่วน	ผลกระทบน้อย (Short Version) โดยมี การจราจรมากกว่า 50- 300 คันในชั่วโมงเร่งด่วน	ผลกระทบมาก (Full Version)มากกว่า 300 คันในชั่วโมงเร่งด่วน
24	3.6.6	คนเดินเท้าและจักรยาน			√
25	3.7	ผลกระทบในด้านต่างๆ (Impacts)		√	√
26	3.7.1	ผลกระทบต่อสายทาง		√	√
27	3.7.2	ผลกระทบต่อทางแยกและช่วงทาง		√	√
28	3.7.3	ปัญหาบริเวณทางเข้า-ออกโครงการ (ความจุ/ความปลอดภัย)		√	√
29	3.7.4	ระยะแนวคอคบจากทางเข้า-ออกของโครงการ			√
30	3.7.5	ระยะมองเห็นปลอดภัย (Sight Distance)		√	√
31	3.7.6	ระยะห่างของทางเข้าออกโครงการและโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ		√	√
32	3.7.7	สรุป (Checklist)		√	√
33	3.8	แนวทางลดผลกระทบ (Mitigation Measures)		√	√

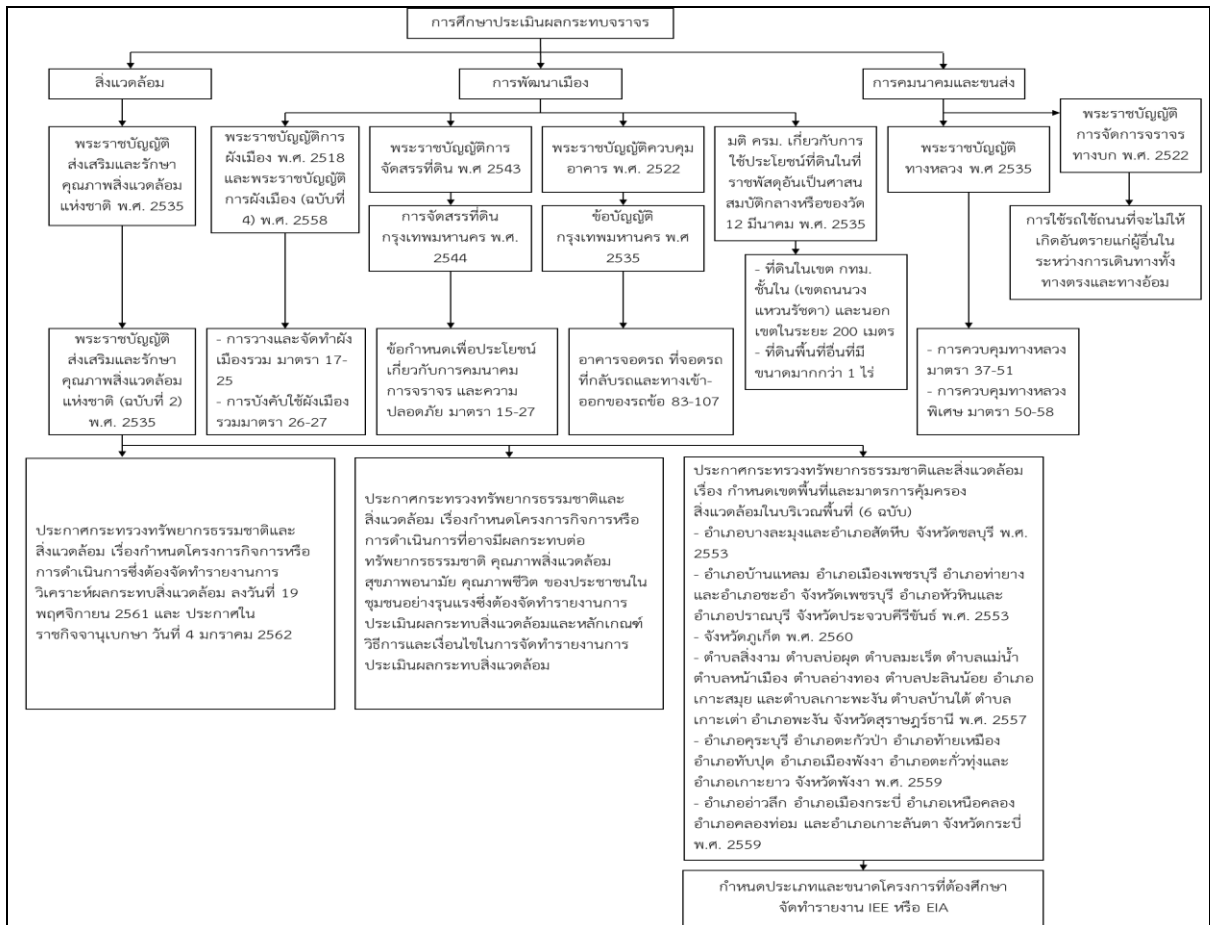
ที่มา : TSN_Sorce (TH Sarabun New, 12 pt, Left, Spacing Before 6pt, After 0pt, Line Spacing Single)

6 การนำคู่มือการจัดทำการศึกษาผลกระทบด้านการจราจรไปสู่การปฏิบัติ

ในการศึกษาพบนี้เป็นการทบทวนกฎหมายสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมซึ่งมีการออกกฎหมายใหม่มาทดแทนกฎหมายเดิม การศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและการศึกษาผลกระทบด้านการจราจรในปัจจุบัน ประเภทและขนาดโครงการที่มีผลกระทบด้านการจราจร การกำหนดทางเลือกในการนำไปสู่ปฏิบัติรวมถึงข้อดีและข้อเสียและแนวทางการดำเนินการเบื้องต้นสรุปได้ดังนี้

6.1 กฎหมายที่ทำการทบทวนและผลการทบทวน

กฎหมายหรือข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการจัดกลุ่มเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการจราจร กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม และกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับผังเมือง สรุปกฎหมายของประเทศไทยที่ทบทวนเกี่ยวกับการศึกษาประเมินผลกระทบด้านจราจร แสดงในรูปที่ 6.1-1 ดังนี้

รูปที่ 6.1-1 สรุปกฎหมายของประเทศไทยที่ศึกษาทบทวน

6.2 สรุปปัญหาของการดำเนินงานในปัจจุบัน

ผลจากการศึกษากรอบกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลกระทบจราจรในกฎหมายต่างๆ นั้น พบว่ามีการศึกษาอยู่สองประเภทเท่านั้นที่จำเป็นต้องมีการดำเนินการศึกษาผลกระทบจราจร คือ การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการศึกษาผังเมืองแต่การศึกษาผังเมืองจะเป็นการศึกษาในภาพรวมเป็นหลัก ถึงแม้จะมีการศึกษาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการก่อสร้างและการดำเนินการ แม้ว่าจะมีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านจราจร แต่จะเป็นในลักษณะของข้อมูลเพื่อใช้ในการประกอบการวางแผน (Planning) ได้แก่ การวางแผนถนนโครงการ การวางแผนการให้บริการระบบขนส่งมวลชน (พบเฉพาะในผังเมืองรวมขนาดใหญ่ เช่น กรุงเทพมหานคร) ในขณะที่การดำเนินการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมจะเป็นในลักษณะของการหามาตรการเพื่อลดผลกระทบ (Mitigate Threats During Construction and Operation) โดยส่วนมากจะเป็นการใช้มาตรการในการก่อสร้าง การขนถ่ายสินค้า วัสดุอุปกรณ์ การจำกัดเวลาการรับส่งสินค้า ซึ่งถือได้ว่ามีความสำคัญในมิติของการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบจราจร ยังขาดรูปแบบการวิเคราะห์ที่มีความละเอียดมากขึ้น

นอกจากนี้ หากโครงการก่อสร้างดังกล่าวไม่เข้าข่ายต้องดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมแล้ว โอกาสในการที่ผู้ขออนุญาตก่อสร้างจะไม่ดำเนินการจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้ เนื่องจากการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบจราจรนั้นจำเป็นต้องใช้งบประมาณที่สูง และต้องดำเนินการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าในปัจจุบันขั้นตอนของการประเมินผลกระทบด้านจราจรรวมจะมีการรวบรวมข้อมูลโครงการพัฒนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่โครงการซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ อย่างไรก็ตาม เป็นเพียงการระบุถึงลักษณะของโครงการเท่านั้น นอกจากนี้ หากพิจารณาถึงเงื่อนไขของการศึกษาผลกระทบจราจรในปัจจุบัน ยังไม่สามารถทำให้มั่นใจได้ (Ensure) ในกรณีที่อาคารที่อยู่บริเวณรอบโครงการที่ดำเนินการศึกษาจะไม่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการจราจรที่เพิ่มขึ้น อันเป็นผลกระทบทางอ้อม (Indirect Effect) ของอาคารที่อยู่บริเวณรอบที่ส่งผลกระทบต่อระบบโครงข่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขอตัดแปลงอาคารตามกฎหมายควบคุมอาคารนั้น ยังไม่มีการระบุให้ต้องดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบจราจร และแบบขออนุญาต หากไม่เข้าข่ายโครงการก่อสร้างที่ต้องทำการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการนั้นอาจไม่ต้องดำเนินการศึกษาผลกระทบจราจรก็ได้ เช่น โครงการที่เป็นสำนักงานของรัฐบาล เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายบังคับให้ดำเนินการ นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาถึงกฎหมายควบคุมอาคารและการก่อสร้างจะพบว่า มาตรฐานของการก่อสร้างตามที่ระบุในข้อกำหนดอาจไม่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของผู้อยู่อาศัยในปัจจุบัน ทำให้การบังคับใช้ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร การวิเคราะห์ที่อาจไม่สะท้อนถึงปริมาณการจราจรที่เกิดขึ้นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังของการพัฒนาโครงการ (การกำหนดข้อบังคับ และการใช้งานจริง) โดยในขั้นตอนการศึกษาประเมินผลกระทบด้านจราจรนั้นจำเป็นต้องดำเนินการศึกษาปริมาณจราจรในพื้นที่ย่อย เพื่อให้มีข้อมูลมากขึ้นในการวิเคราะห์ต่อไป

นอกจากนี้ในส่วนของคณะกรรมการผู้ชำนาญการในบางด้าน/โครงการ ที่เน้นผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในด้านชีวภาพเป็นหลักแต่เนื่องจากมีข้อจำกัดด้วยจำนวนผู้ชำนาญการ บางคณะกรรมการฯ จึงอาจไม่มีการตั้งผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจราจร หรือมีการตั้งแต่ยังไม่มีการระบุถึงคุณสมบัติที่ชัดเจนของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีองค์ความรู้ หรือมีประสบการณ์ด้านการจราจรไว้ในกฎหมาย

ที่ปรึกษาได้สรุปประเด็นปัญหาของการศึกษาผลกระทบด้านจราจรไว้ในตารางที่ 6.2-1 โดยแบ่งประเด็นที่ควรพิจารณาออกเป็น การขออนุญาต การศึกษาและพิจารณารายงาน และการอนุญาตโครงการ

ตารางที่ 6.2-1 ประเด็นปัญหาของกระบวนการขออนุญาตและการวิเคราะห์ผลกระทบด้านจราจร
ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายปัจจุบัน

ประเด็นพิจารณา	ปัญหา
1. การขออนุญาต	
1.1. ประเภทโครงการ	การกำหนดโครงการ EIA บางประเภทจะเน้นไปยังโครงการที่มีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ และชีวภาพเป็นหลัก
1.2. ขนาดโครงการ	การกำหนดขนาดโครงการมุ่งเน้นไปที่ผลกระทบสิ่งแวดล้อม จึงไม่สอดคล้องกับการพิจารณาผลกระทบด้านจราจร เช่น กำหนดขนาดตามกำลังผลิต ตัวแปรบางตัว เช่น ที่จอดรถ ที่เป็นตัวกำหนดให้ต้องจัดทำรายงานผลกระทบจราจร อาจไม่สะท้อนถึงปัญหาผลกระทบจราจรที่แท้จริง
1.3. เอกสารและรายงาน	มีหลายประเภทโครงการที่ยกเว้นไม่ต้องดำเนินการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม เช่น สำนักงานของรัฐบาล โรงเรียน มหาวิทยาลัย เป็นต้น จึงไม่ได้ทำการศึกษาผลกระทบด้านจราจรตามไปด้วย
1.4. ข้อยกเว้น	มีหลายประเภทโครงการที่ยกเว้นไม่ต้องดำเนินการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม เช่น สำนักงานของรัฐบาล โรงเรียน มหาวิทยาลัย เป็นต้น จึงไม่ได้ทำการศึกษาผลกระทบด้านจราจรตามไปด้วย หลายโครงการอาศัยช่องว่างของกฎหมายเพื่อที่หลีกเลี่ยงไม่ทำการวิเคราะห์ผลกระทบจราจร โดยการวางผังโครงการ ออกแบบ แบ่งระยะการพัฒนา และกำหนดขนาดที่ไม่เข้าเกณฑ์ตามกฎหมาย
1.5. การปฏิบัติตามกฎหมาย	การก่อสร้างเพื่อลดผลกระทบส่วนใหญ่จะทำตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในกฎหมาย อาจจะยังไม่สามารถแก้ไขปัญหารถติดได้ การกำหนดมาตรการลดผลกระทบด้านจราจรส่วนใหญ่เน้นไปในขั้นตอนการก่อสร้าง แต่ยังคงขาดในขั้นตอนดำเนินการโครงการ มีความซ้ำซ้อน ยุ่งยาก มีหลายขั้นตอน และหลายหน่วยงานที่ต้องยื่นเอกสารของการขออนุญาต ยังไม่มีกระบวนการให้ต้องดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบจราจรโดยตรงที่ชัดเจน หากไม่เข้าข่ายโครงการที่ต้องทำ EIA มีความสับสนในการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีหลายฉบับมาก
2. การศึกษาและพิจารณารายงาน	
2.1 ผู้ขออนุญาตโครงการ	บางโครงการมีผลกระทบด้านจราจรเป็นหลักแต่ต้องศึกษาประเด็นอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องด้วย อาศัยช่องว่างของกฎหมายในการละเว้นที่จะไม่ดำเนินการจัดทำรายงาน.

ประเด็นพิจารณา	ปัญหา
	● ผู้พัฒนาบางรายไม่ได้ให้ความสำคัญของการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจร หรือให้ความสำคัญน้อย ● ถ้าโครงการไม่เข้าข่ายต้องดำเนินการศึกษาแล้วมีโอกาสที่ผู้ขออนุญาต จะไม่ดำเนินการได้
2.2. แนวทางการศึกษา	● การศึกษาผังเมือง กำหนดให้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านจราจร เพียงแต่ใช้ในการประกอบการวางผัง ● แนวทางการศึกษาที่กำหนดในปัจจุบันยังไม่ครบตามเงื่อนไขของการศึกษาผลกระทบจราจร ● การวิเคราะห์ผลกระทบจราจรในปัจจุบันอาจไม่สะท้อนถึงปริมาณการจราจรที่เกิดขึ้นจริง ภายหลังของการพัฒนาโครงการ ● แนวทางการศึกษาผลกระทบจราจรในปัจจุบัน มีเป้าหมายเพื่อควบคุมคุณภาพของการเดินทางและผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก ● การศึกษาและคาดการณ์ปริมาณจราจรในอนาคต ยังไม่ได้วิเคราะห์ร่วมกับการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต ● การขาดการวางแผนและการควบคุมที่ชัดเจนตั้งแต่ต้นเป็นเพียงแต่การคงระดับของปัญหาเพื่อการควบคุมผลกระทบจราจร
2.3. ผู้จัดทำรายงาน	● มีผู้ที่เข้าใจ มีองค์ความรู้ และมีคุณวุฒิ ที่เหมาะสม ที่จะศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบจราจร จำนวนน้อย ● ผู้จัดทำรายงานที่ได้รับอนุญาต หลายรายยังมีความเข้าใจเรื่องผลกระทบด้านจราจรน้อย มาตรการที่เสนออาจไม่สามารถแก้ไขปัญหารถจราจรได้ ● การวิเคราะห์ผลกระทบจราจรที่มีมาตรฐานต้องใช้ความเชี่ยวชาญ เวลา และงบประมาณที่มาก ● ขาดการอบรมบุคลากร นักวิเคราะห์ผลกระทบการจราจร อย่างต่อเนื่อง ● ขาดการเสนอแนะมาตรการที่เหมาะสม เช่น การจัดการจราจร แผนควบคุมการปล่อยสัญญาณจราจร การสนับสนุนการใช้ระบบขนส่งมวลชน
2.4. ผู้พิจารณารายงาน	● มีหน่วยงานหลักตามกฎหมายหลายหน่วยงานที่มีหน้าที่พิจารณารายงาน ทั้งส่วนกลางและท้องถิ่น ● ผู้พิจารณาจะพิจารณาตามแนวทางการศึกษาที่กำหนดไว้ ● โครงการบางประเภทที่มีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมด้านอื่นๆ มาก จึงอาจไม่มีการตั้งผู้เชี่ยวชาญด้านการจราจร ● การพิจารณาในบางครั้ง อาจขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคณะกรรมการฯ เนื่องจากไม่มีการกำหนด ตัวแปรและค่ามาตรฐาน ไว้ ● มีผู้ที่เข้าใจ มีองค์ความรู้ และมีคุณวุฒิ จำนวนน้อย ที่สามารถทำหน้าที่พิจารณารายงานผลกระทบด้านการจราจร ได้ตามหลักวิชาการ

ประเด็นพิจารณา	ปัญหา
3. การอนุญาต	● ขั้นตอนการอนุญาตมีหลายขั้นตอน และเอกสารที่พิจารณามีจำนวนมาก ● สิทธิการสั่งการวิเคราะห์ผลกระทบจราจรภายใต้กฎหมาย ทำได้เฉพาะพื้นที่ตนเอง แต่ไม่รวมถึงพื้นที่ข้างเคียง ซึ่งทำให้แก้ปัญหาทั้งระบบไม่ได้ ● ประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่มียกเว้นหรือหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง ต่อการศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบจราจร ● ในบางขั้นตอนการอนุญาต เป็นไปตามคำสั่ง หรือ แนวปฏิบัติที่ผ่านมา ยังไม่มีกฎหมายออกมารองรับ ● ผู้พิจารณาอนุญาตมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับโครงการที่เสนอขอ อาจทำให้ ขาดการตรวจสอบและพิจารณาที่เคร่งครัด ● ขาดการกำหนดมาตรฐานที่เหมาะสมและจัดเตรียมไว้ของประเทศไทย เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่รวดเร็ว มีมาตรฐาน และอ้างอิงได้

6.3 การศึกษาผลกระทบด้านจราจรในปัจจุบัน

ในปัจจุบันหากจะพัฒนาโครงการมีกฎหมายข้อกำหนดหรือระเบียบที่กำหนดให้ผู้ขออนุญาตโครงการจะต้อง ทำรายงานการศึกษาผลกระทบด้านจราจร อยู่ 3 ด้านด้วยกัน คือ

- 1) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2561 โดยมีโครงการอยู่ทั้งหมด 35 ประเภทที่ต้องดำเนินการ โดยผู้ขออนุญาตโครงการต้องเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มายังสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) หรือหน่วยงานที่ สผ. มอบหมาย โดยการศึกษาผลกระทบด้านจราจรในหัวข้อหนึ่งของการศึกษาประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติฉบับนี้
- 2) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดให้นำที่ราชพัสดุและที่ดินอันเป็นศาสนสมบัติกลางหรือของวัด ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร หรือเขตเทศบาลนครที่มีความแออัดด้านการจราจร สำหรับโครงการที่ตั้งอยู่ในเขต กทม. ชิ่นโน (วงแหวนรัชดา) และนอกเขตในรัศมี 200 เมตร และที่ดินพื้นที่อื่นที่มีขนาดมากกว่า 1 ไร่และอยู่ในพื้นที่ที่มีการจราจรแออัด ต้องจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบด้านจราจร โดยในกรณีในพื้นที่ที่ขออนุญาตอยู่ในกรุงเทพมหานครหน่วยงานที่รับผิดชอบในการรับเรื่องคือสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) โดยจะรับเรื่องและส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุและที่ดินอันเป็นศาสนสมบัติกลางหรือของวัดภายใต้คณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (คจร.) เป็นผู้พิจารณาเห็นชอบให้ข้อคิดเห็นต่อรายงาน แต่ถ้าที่ตั้งโครงการอยู่ต่างจังหวัด จะต้องส่งให้คณะกรรมการจัดการระบบการจราจรทางบกจังหวัด (อจร.) เป็นผู้พิจารณารายงานผลกระทบด้านการจราจร

- 3) ระเบียบภายในตาม มติของคณะอนุกรรมการด้านจราจรและแนวปฏิบัติของ กทม. ในกรณีที่ขอเชื่อมทาง
สู่ถนนสาธารณะ กำหนดให้อาคารที่มีที่จอดรถเกินกว่า 300 คัน ที่จะขอเชื่อมทางเข้า – ออกกับถนน
สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานครต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจร
โดยต้องนำเสนอรายงานที่สำนักงานการจราจรและขนส่ง (สจส.) พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนส่งให้สำนัก
การโยธาและสำนักงานเขตอนุมัติการก่อสร้างโครงการต่อไป

6.4 ประเภทอาคารที่มีผลกระทบด้านการจราจร

จากการศึกษาโครงการ พบว่ามีอาคาร 15 ประเภท ที่มีอัตราการเดินทางสูงและมีผลกระทบด้านการจราจร
สรุปได้ดังนี้

- 1) อาคารที่พิจารณาตามจำนวนที่อยู่อาศัย คือ บ้านจัดสรร อาคารชุด/คอนโด และโรงแรม
- 2) อาคารที่พิจารณาตามพื้นที่ใช้ประโยชน์ คือ ร้านอาหาร ตลาดสด/ตลาดนัด ห้างสรรพสินค้า/ค้าปลีก/ค้าส่ง
หอประชุม และอาคารสำนักงาน
- 3) อาคารที่พิจารณาตามจำนวนผู้ใช้ประโยชน์ คือ โรงเรียนประถม โรงเรียนมัธยม และมหาวิทยาลัย
- 4) อาคารที่พิจารณาอื่นๆ คือ นิคมอุตสาหกรรม โรงพยาบาล และสนามกีฬา

สรุปผลการวิเคราะห์อาคารโดยจำแนกตามระดับของผลกระทบ ได้ดังตารางที่ 6.4-1

ตารางที่ 6.4-1 การวิเคราะห์อาคารที่ส่งผลกระทบต่อจราจร

อาคาร		การเกิดการเดินทางในช่วงเร่งด่วน (PCU/ชม.)		
		ผลกระทบน้อย (0-50)	ผลกระทบปานกลาง (51-300)	ผลกระทบสูง (>300)
หมู่บ้าน*	ขนาด	0-250 หลัง	251-500 หลัง	>500 หลัง
	ตัวอย่าง	มาลิน วิลเลจ ระยอง คาซ่า วิลล์ บางใหญ่	เพพ ปิ่นเกล้า-ศาลายา คาซ่า เทลสโต้ ดอนเมือง-สรง ประกา	บ้านบุรีรัมย์ พระราม 2 เอกชัย วิลลาจีโอ รังสิต-คลอง 2
คอนโด	ขนาด	0-250 ห้อง	251-1,000 ห้อง	>1,000 ห้อง
	ตัวอย่าง	ฟีโล ลาดพร้าว 18 อัลติจูด ซิมโพนี เจริญกรุง	เมโทร ลักซ์ พหลโยธิน-สุทธิสาร เดอะ ไสน์ อโศก-รัชดา	ลุมพินี-พาร์ค-พระราม-9-รัชดา ไลฟ์ อโศก
โรงแรม	ขนาด	0-80 ห้อง	81-300 ห้อง	>300 ห้อง
	ตัวอย่าง	ศิวาเทล กรุงเทพ ออร์คิด อินน์ โฮสเทล	พาร์ค ไฮแอท แกรนด์ เซ็นเตอร์พอยต์ เพลินจิต	เดอะ สุโกศล โรงแรมมิลเลนเนียม ฮิลตัน
ตลาด	ขนาด	พื้นที่ขาย 0-600 ตร.ม.	พื้นที่ขาย 601-5,000 ตร.ม.	พื้นที่ขาย >5,000 ตร.ม.
	ตัวอย่าง	-	ตลาดสะพานสอง ตลาดโชคชัย 4 ตลาดบางกระบือ	ตลาดยิ่งเจริญ ตลาดไท ตลาดหัวมุม

อาคาร		การเกิดการเดินทางในช่วงโมงเร่งด่วน (PCU/ชม.)		
		ผลกระทบน้อย (0-50)	ผลกระทบปานกลาง (51-300)	ผลกระทบสูง (>300)
ห้างสรรพสินค้า/ ห้างค้าปลีก	ขนาด	พื้นที่ใช้สอย 0-5,000 ตร.ม.	พื้นที่ใช้สอย 5,001-25,000 ตร.ม.	พื้นที่ใช้สอย >25,000 ตร.ม.
	ตัวอย่าง	-	ห้างขนาดเล็กในเมืองภูมิภาค เช่น โรบินสัน ราชบุรี	ห้างส่วนใหญ่ทั้งหมด
สนามกีฬา	ขนาด	0-2,000 ที่นั่ง	2,001-10,000 ที่นั่ง	>10,000 ที่นั่ง
	ตัวอย่าง	สนามบาส Mono Stadium	อินดอร์ สเตเดียม หัวหมาก สนามมวยลุมพินี สนามกีฬาเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา	สนามศุภชลาศัย สนามกีฬาการท่าเรือ สนามกีฬาจิระนครหาดใหญ่
อาคารสำนักงาน	ขนาด	พื้นที่ใช้สอย 0-2,000 ตร.ม.	พื้นที่ใช้สอย 2,001-10,000 ตร.ม.	พื้นที่ใช้สอย >10,000 ตร.ม.
	ตัวอย่าง	อาคารยงวิชัย	อาคารกมลสุโกศล อาคารพิพัฒนสิน	ทีทีแอนด์ที ทาวเวอร์ บางนาทาวเวอร์
นิคม อุตสาหกรรม	ขนาด	0-18 ไร่	19-100 ไร่	>100 ไร่
	ตัวอย่าง	-	-	นิคมอุตสาหกรรมทุกแห่ง
โรงพยาบาล	ขนาด	0-60 เตียง	61-200 เตียง	>200 เตียง
	ตัวอย่าง	โรงพยาบาลประจำตำบล	โรงพยาบาลประจำอำเภอขนาดใหญ่	โรงพยาบาลประจำจังหวัด
		โรงพยาบาลประจำอำเภอขนาดเล็ก		โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย
ตัวอย่าง	-	-	โรงพยาบาลศูนย์	
หอประชุม	ขนาด	พื้นที่ใช้สอย 0-5,000 ตร.ม.	พื้นที่ใช้สอย 5,001-30,000 ตร.ม.	พื้นที่ใช้สอย >30,000 ตร.ม.
	ตัวอย่าง	ศูนย์ประชุมอำเภอ/ตำบล	KICC หอประชุมกองทัพเรือ	Impact arena ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์
โรงเรียนประถม	ขนาด	จำนวนนักเรียน 0-200 คน	จำนวนนักเรียน 201-1,200 คน	จำนวนนักเรียน >1,200 คน
	ตัวอย่าง	โรงเรียนวัดสังข์กระจาย	โรงเรียนวัดชนะสงคราม โรงเรียนประถมทวีธาภิเศก	โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค โรงเรียนราชวินิต
โรงเรียนมัธยม	ขนาด	จำนวนนักเรียน 0-200 คน	จำนวนนักเรียน 201- 1,200 คน	จำนวนนักเรียน >1,200 คน
	ตัวอย่าง	โรงเรียนวัดสังเวช	โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง มัธยมวัดเบญจมบพิตร	โรงเรียนเบญจมราชาลัย โรงเรียนสตรีวิทยาโรงเรียน เตรียมอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัย	ขนาด	จำนวนนักศึกษา 0-300 คน	จำนวนนักศึกษา 301-2,000 คน	จำนวนนักศึกษา >2,000 คน

อาคาร		การเกิดการเดินทางในช่วงชั่วโมงเร่งด่วน (PCU/ชม.)		
		ผลกระทบน้อย (0-50)	ผลกระทบปานกลาง (51-300)	ผลกระทบสูง (>300)
ร้านอาหาร	ตัวอย่าง	-	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ลำปาง) มหาวิทยาลัยเนชั่น มหาวิทยาลัย ฟาร์อีสเทิร์น	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหา นคร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์ ม.กรุงเทพรังสิต
	ขนาด	พื้นที่ใช้สอย 0-2,000 ตร.ม.	พื้นที่ใช้สอย 2,001-10,000 ตร.ม.	พื้นที่ใช้สอย >10,000 ตร.ม.
	ตัวอย่าง	นิตยาไก่อ่าง (อารีย์) ร้านซังเปิดทะเล	ช็อกโกแลตวิล โรงเบียร์เยอรมันตะวันแดง	ภัตตาคารมังกรหลวง

6.5 การกำหนดทางเลือกในการนำคู่มือและมาตรฐานไปสู่การปฏิบัติ

6.5.1 หน่วยงานที่มีศักยภาพ

ในปัจจุบันมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการรับรายงานและเป็นฝ่ายเลขานุการฯ ในการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบด้านจราจรรวม 3 หน่วยงานหลักๆ คือ

- 1) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการผู้ชำนาญการที่ทำหน้าที่พิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)
- 2) สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการจัดการจราจรทางบก ที่ทำหน้าที่พิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบจราจรที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีฯ เรื่องการขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่ราชพัสดุฯ
- 3) กรุงเทพมหานคร ในฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสำนักงานจราจรและขนส่ง (สจส.) ที่ทำหน้าที่พิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบจราจรที่ดำเนินการตามระเบียบในกรุงเทพมหานครฯ เรื่องการขอเชื่อมทางเท้ากับถนนสาธารณะในกรณีที่อยู่อาคาร/โครงการ มีที่จอดรถเกิน 300 คัน

ทั้งนี้ หน่วยงานทั้งหมดมีศักยภาพในการที่จะพิจารณารายงานการศึกษาผลกระทบด้านจราจรได้ในอนาคตอาจรวมถึงจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ด้วย

6.5.2 อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

เนื่องจาก สนข. เป็นส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ โดย สนข. จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาการโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดให้สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) เป็นส่วนราชการที่รวม 3 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (สจร.) สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี บางส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม และบางส่วนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี สังกัดกระทรวงคมนาคมมาไว้ด้วยกัน ปัจจุบัน สนข. มี

ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรเป็นหัวหน้าส่วนราชการและทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (คจร.) โดย สนข. มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนหลัก แผนแม่บทและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการขนส่งและจราจรความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมในระบบการขนส่งของประเทศ โดยมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร พ.ศ. 2558 (ยกเลิกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร พ.ศ. 2552) ที่กำหนดเอาไว้ในข้อ 2 โดยสรุปได้ดังนี้

- (1) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนหลัก แผนแม่บท แผนการลงทุนด้านการขนส่งและจราจรในระดับประเทศ รวมทั้งติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนดังกล่าว
- (2) ศึกษา เสนอแนะนโยบายและกำหนดมาตรการ มาตรฐานด้านการจัดระบบการจราจรทางบกให้สอดคล้องกับแผนหลักด้านการขนส่งและจราจร วิเคราะห์กลั่นกรองความเหมาะสมของแผนงานและโครงการจัดระบบการจราจรทางบกเสนอต่อคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก รวมทั้งการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบกและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (3) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำรายงานด้านการขนส่งและจราจร ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมในระบบการขนส่ง
- (4) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยเพื่อจัดทำรายงานและแนวโน้มของการขนส่งและจราจร ทั้งในด้านเศรษฐกิจ ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม และจัดทำระบบข้อมูลและสารสนเทศของการขนส่งและจราจร รวมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีการจราจรและขนส่งอัจฉริยะ
- (5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก พ.ศ. 2521 มาตรา 10 กำหนดให้มีการจัดตั้ง สนข. ขึ้นในกระทรวงคมนาคมและให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

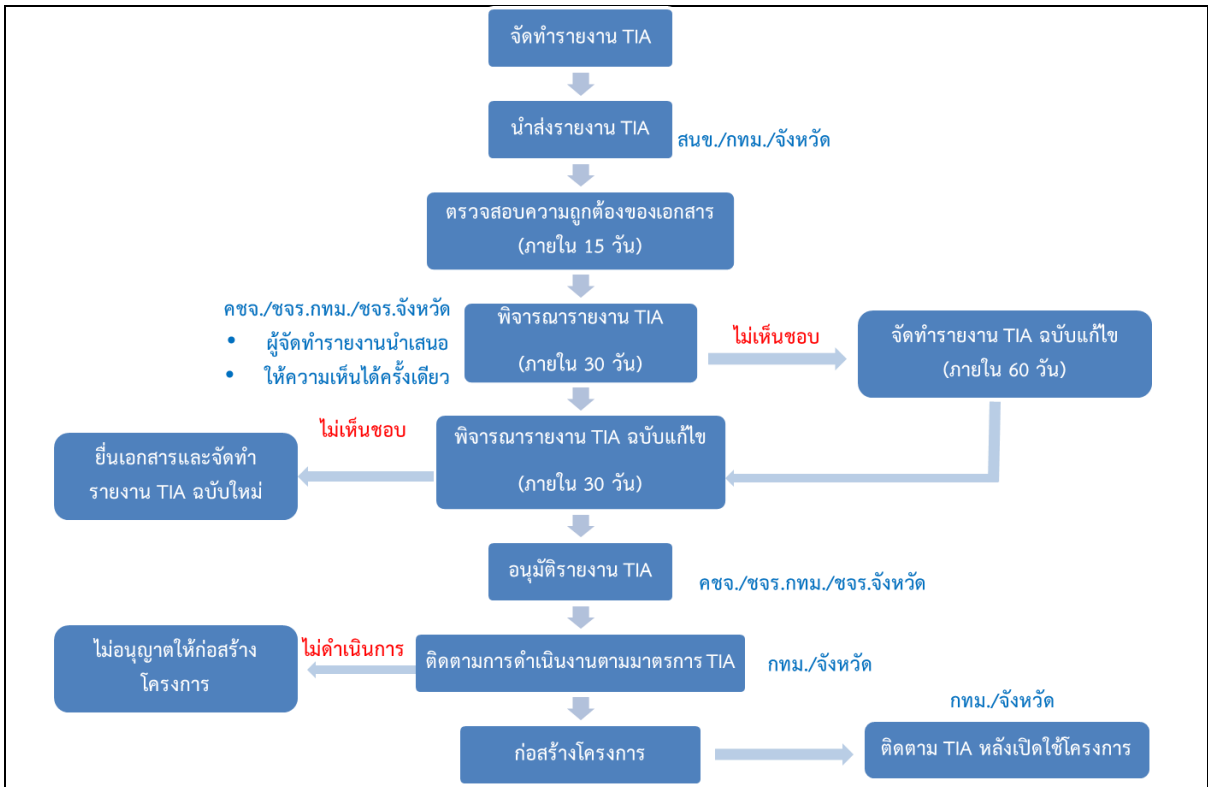
- (1) ศึกษา สํารวจ วิเคราะห์สภาพการจราจรทางบก เพื่อวางแผนหลักเสนอแนวนโยบาย และกำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวกับการจัดระบบการจราจรตลอดจนมาตรการในการแก้ไขปัญหาการจราจรให้คณะกรรมการพิจารณา
- (2) วิเคราะห์และกลั่นกรองความเหมาะสมด้านเทคนิค เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการผังเมืองของแผนงานและโครงการเสนอต่อคณะกรรมการ
- (3) รวบรวมระบบข้อมูลด้านการจราจร เพื่อเผยแพร่หรือจำหน่ายแก่หน่วยราชการและภาคเอกชน
- (4) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการให้มีการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบกหรือกฎหมายอื่นที่มีผลกระทบกระเทือนต่อการจัดระบบการจราจรทางบกให้เหมาะสมกับสถานการณ์
- (5) พิจารณาจัดทำโครงการศึกษา ฝึกอบรม และเผยแพร่ความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดระบบการจราจรทางบก
- (6) ปฏิบัติการและประสานงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ สนข. หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ในการจัดทำมาตรฐานการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจร มีวัตถุประสงค์มุ่งหวังเพื่อเป็นมาตรฐานกลางในการดำเนินการศึกษาผลกระทบด้านการจราจร (Traffic Impact Assessment: TIA) และเป็นคู่มือที่กำหนดแนวทางในการจัดทำรายงานประกอบการศึกษาผลกระทบด้านการจราจรให้ผู้ที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการศึกษา TIA นั้นได้ดำเนินการประเมินและวิเคราะห์ผลกระทบทางด้านจราจรของการพัฒนาโครงการได้อย่างเป็นมาตรฐานเดียวกันและมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการลดผลกระทบด้านการจราจร ซึ่ง สนข. เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร พ.ศ. 2558 ข้อ 2 (2) และ (5) ประกอบกับอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก พ.ศ. 2521 มาตรา 10 ในการพิจารณาเสนอความเห็นต่อ คจร. ให้มีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบกหรือกฎหมายอื่นที่มีผลกระทบต่อการจัดระบบการจราจรทางบก ดังนั้น ในการดำเนินการ สนข. จึงสามารถเสนอให้มีการจัดทำ TIA ต่อ คจร. เพื่อพิจารณาเสนอเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีให้ผู้มีหน้าที่ต้องจัดทำ TIA ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ เพื่อให้มีผลบังคับใช้กับผู้มีหน้าที่ศึกษาและจัดทำ TIA รวมถึงกำหนดให้มีการกำกับดูแลและติดตามการดำเนินการตาม TIA ทั้งนี้ คจร. สามารถมอบหมายให้ สนข. เป็นผู้ทำหน้าที่ในการพิจารณา TIA และติดตามกำกับดูแลต่อไป ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก พ.ศ. 2521 มาตรา 5 วรรคสอง

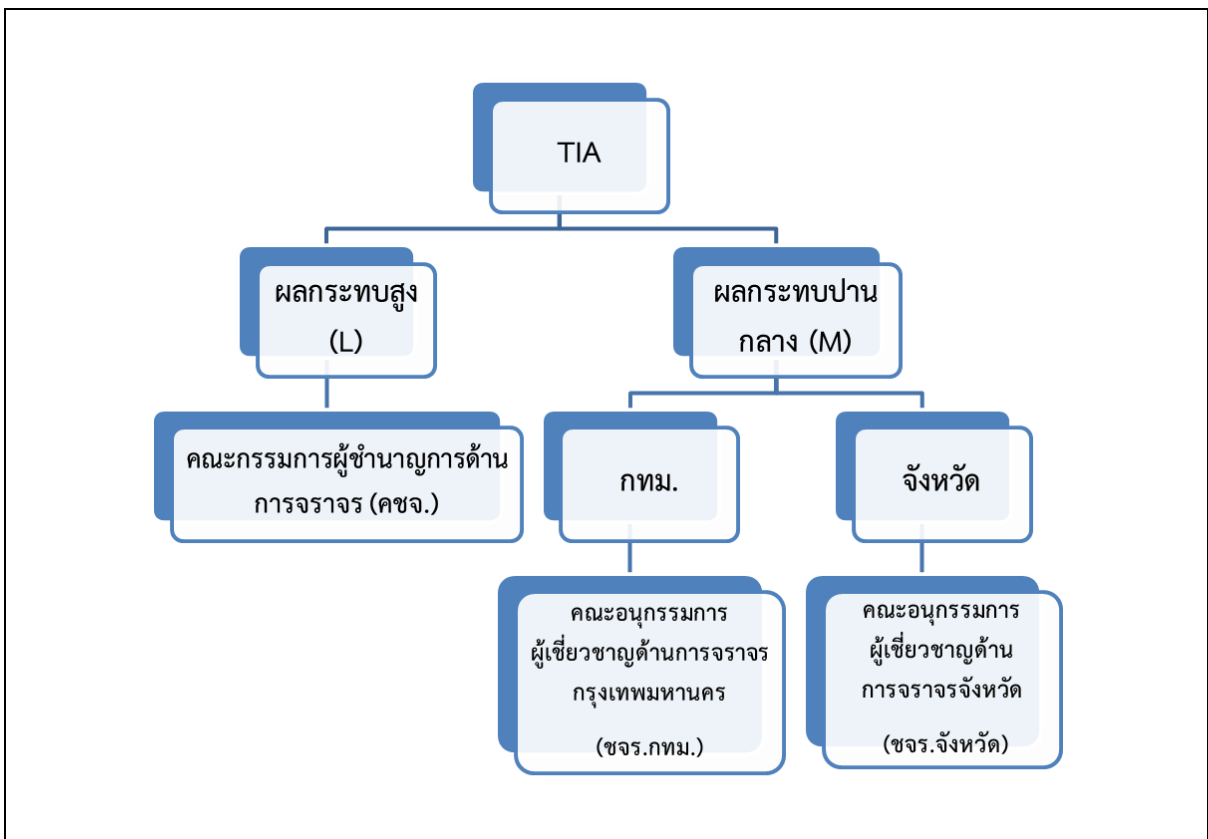
6.5.3 สารสำคัญของกฎหมาย TIA

ในการจัดทำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ควรกำหนดให้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีมีสาระสำคัญในการกำหนดกรอบ วัตถุประสงค์ ขนาด ประเภทของโครงการที่ต้องดำเนินการจัดทำ TIA กำหนดอำนาจหน้าที่ให้ สนข. เป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการทำ TIA กำกับดูแลให้มีการแก้ไขปัญหา รวมทั้งมีอำนาจในการกำหนดโทษผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ดำเนินการจัดทำ TIA และกระจายอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติ ตรวจสอบและกำกับดูแลการดำเนินการตาม TIA ให้กับคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ รวมทั้งจังหวัด ที่มีโครงการตั้งอยู่ เพื่อเป็นการกระจายอำนาจและแบ่งเบาภาระกิจของ สนข. ไปยังจังหวัด หรือ โดยกำหนดให้การจัดทำ TIA เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในคู่มือของ สนข. โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการศึกษาผลกระทบด้านการจราจรตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ

6.5.4 กระบวนการจัดทำรายงาน และพิจารณารายงาน TIA

6.5.5 หน่วยงานที่ทำหน้าที่พิจารณารายงาน

6.5.5.1 คณะกรรมการผู้ชำนาญการด้านการจราจร (คชจ.)

อำนาจหน้าที่

- พิจารณาให้ความเห็นชอบรายงาน มาตรการและแผนแก้ไขปัญหาจราจร สำหรับโครงการที่มีผลกระทบสูงทุกพื้นที่
- พิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรการและแผนจัดการจราจรระหว่างก่อสร้างโครงการ
- กำกับดูแลและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตาม TIA
- พิจารณาอนุมัติให้ความเห็นชอบ TIA และกำกับดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตาม TIA
- ติดตามเร่งรัดการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหารถการจราจรและการขนส่ง
- กำหนดมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหารถการจราจรทั้งที่เป็นปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ไขปัญหาระยะยาว
- ปฏิบัติงานหรือดำเนินการอื่นใดตามที่ คจร. มอบหมาย

6.5.5.2 คณะอนุกรรมการผู้เชี่ยวชาญด้านการจราจรกรุงเทพมหานคร(ขจร.กทม.)

อำนาจหน้าที่

- พิจารณาให้ความเห็นชอบรายงาน มาตรการและแผนแก้ไขปัญหาจราจร สำหรับโครงการที่มีผลกระทบปานกลางในเขต กทม.
- กำกับดูแลและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตาม TIA
- พิจารณาอนุมัติให้ความเห็นชอบ TIA และกำกับดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตาม TIA
- ติดตามเร่งรัดการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหารถการจราจรและการขนส่ง
- กำหนดมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหารถการจราจรทั้งที่เป็นปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ไขปัญหาระยะยาว
- ปฏิบัติงานหรือดำเนินการอื่นใดตามที่ คจร. มอบหมาย

6.5.5.3 คณะอนุกรรมการผู้เชี่ยวชาญด้านการจราจรจังหวัด (ขจร.จังหวัด)

อำนาจหน้าที่

- พิจารณาให้ความเห็นชอบรายงาน มาตรการและแผนแก้ไขปัญหาจราจร สำหรับโครงการที่มีผลกระทบปานกลางในจังหวัด
- กำกับดูแลและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตาม TIA
- พิจารณาอนุมัติให้ความเห็นชอบ TIA และกำกับดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตาม TIA
- ติดตามเร่งรัดการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหารถการจราจรและการขนส่ง

- กำหนดมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาการจราจรทั้งที่เป็นปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ไขปัญหายาว
- ปฏิบัติงานหรือดำเนินการอื่นใดตามที่ คจร. มอบหมาย

6.5.6 แนวทางการนำคู่มือและมาตรฐานฯ TIA ไปสู่การปฏิบัติ

6.5.6.1 ระยะสั้น (ภายใน 2 ปี)

- สนข. จัดทำคู่มือและมาตรฐาน TIA แล้วเสร็จ
- คจร. สนอแนะให้ สผ.นำไปพิจารณาใช้กับรายงาน EIA
- สนข.เตรียมร่างระเบียบสำนักนายกฯ TIA
- สนข.เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร กระบวนการ และวิธีปฏิบัติ

6.5.6.2 ระยะกลาง (ภายใน 5 ปี)

- ร่างระเบียบสำนักนายกฯ TIA มีผลบังคับใช้ กับโครงการ TIA ที่มีผลกระทบสูง (L) กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาล
- กทม.และจังหวัด เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร กระบวนการ และวิธีปฏิบัติ

6.5.6.3 ระยะยาว (หลังจาก ปีที่ 5)

- ร่างระเบียบสำนักนายกฯ TIA มีผลบังคับใช้ กับโครงการ TIA ที่มีผลกระทบปานกลาง (M: Medium)

6.5.7 ขั้นตอนการเสนอให้มีการออกกฎหมาย TIA

กฎหมายที่จะมาบังคับใช้ คือ “ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการกำหนดประเภทและขนาดโครงการ การศึกษาและพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบด้านการจราจร พ.ศ.....” มีสาระสำคัญประกอบ 1).ประเภทและขนาดโครงการ TIA 2).แนวทางการศึกษาและพิจารณา TIA 3).คุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญด้านจราจร หน่วยงานที่พิจารณา TIA

